

Vastaus kirjalliseen kysymykseen aurinkoenergian käytön edistämistä Aurinkoatlas-tietopalvelulla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Johanna Karimäen /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 49/2017 vp:

Mitä hallitus tekee, jotta Suomeen saadaan kaikkien käytettävissä oleva avoin tietopalvelu Suomen aurinko-olosuhteista eli Aurinkoatlas vauhdittamaan Suomen aurinkoenergian alan kehitystä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Aurinkosähkön ennennäkemättömän nopean käyttöönoton Suomessa on mahdollistanut aurinkopaneelien hintojen laskeminen. Seitsemässä vuodessa, 2009 – 2016, hinta laski 85 %.

Tilastokeskuksen Energia 2015-tilaston mukaan aurinkopaneelien kokonaiskapasiteetti oli 11 MWp vuonna 2014. Tällä hetkellä sähköverkkoon liitetyn aurinkotehon määrä lieenee jo noin 20 MWp. Aurinkosähkö on kannattavinta sellaisissa kohteissa, joissa se korvaa verkon kautta toimitettavaa ostosähköä. Aurinkosähkölaitteisiin investoivat erityisesti kotitaloudet sekä sellaiset yritykset, joiden sähkön kulutus ajoittuu samaan ajankohtaan kuin aurinkosähkön tuotanto. Tällaisia ovat esimerkiksi kauppakeskuskiinteistöt. Aurinkosähkölaitteistojen osalta voidaan odottaa edelleen merkittävää kasvua. Toteutuminen riippuu mm. pientuotannon taloudellisesta kannattavuudesta, teknisestä ja hallinnollisesta sujuvuudesta sekä tiedon saatavuudesta.

Aurinkoenergiainvestointien toteuttajat ovat tyypillisesti kotitalouksia tai muuta kuin energialii-ketoimintaa harjoittavia yrityksiä. Pientuotannossa investointipäätökseen vaikuttavat myös monet muut tekijät taloudellisten tekijöiden lisäksi. Hankintapäätös vaatii joka tapauksessa oma-aloitteista tiedonhankintaa.

Aurinkoatlas-ohjelman olemassaolo ei kuitenkaan ole ratkaisevassa asemassa hankintapäätöksiä tehtäessä tai sijaintia valittaessa samalla tavalla kuin tuuliatlas tuulivoiman kohdalla. Tuotantoinvestointeina tuulivoimainvestoinnit ovat erilaisia kuin aurinkoenergiainvestoinnit. Aurinkosähkön tuotantopotentiaali ei ole samalla lailla paikkasidonnaista kuin tuulivoiman tapauksessa. Hankittavan aurinkoenergiajärjestelmän tuotantokapasiteettia arvioitaessa alueellisia olosuhteita huomattavasti enemmän vaikuttavat olosuhteet asennuskohteessa. Oman kiinteistönsä katolle aurinkoenergiajärjestelmää suunnittelevalla ei tyypillisesti ole valittavanaan useita sijaintipaikkakuntia. Valintavaihtoehtoja on yleensä vain kaksi, joko hankkia järjestelmä tai ei. On mahdollista,

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 49/2017 vp

että Suomeen rakennetaan lähivuosina suuria kymmenien megawattien aurinkosähkövoimaloita. Niiden alustavaa suunnittelua varten tietoa säteilytasosta on saatavilla. Suurien aurinkosähkövoimaloiden tapauksessa hankekehittäjän on todennäköisesti kuitenkin hankittava tarkempaa tietoa kuin mitä koko maan kattavasta aurinkoatlaksesta on saatavissa.

Luotettava tiedon saatavuus on yksi tärkeä edellytys aurinkoenergian käyttöönoton yleistymiselle. Tyypillisesti niin sanotut aurinkosähköpioneerit, jotka ovat syvällisesti perehtyneet asiaan, ovat ottaneet aurinkosähkötekniikan ensimmäisenä käyttöön. Vertaisverkostojen merkitys saattaa myös olla suuri. Juuri aurinkosähkön kohdalla naapurivaikutus ilmenee niin, että paneeliasennuksesta yhden talon katolla seuraa usein lisäasennuksia samalla alueella.

Aurinkosähköjärjestelmän hankintaa suunnittelevalta vaaditaan oma-aloitteisuutta ja aktiivisuutta selvittää eri vaihtoehtoja. Vaihtoehtoisesti on mahdollista kääntyä kaupallisen toimijan puoleen. Aurinkosähköjärjestelmiä tarjoavia yrityksiä on jo melko paljon. Useat tarjoavat avaimet käteen –paketteja. Alustava kustannuslaskentakin toimii helposti nettisovellusten avulla. Tarjolla on myös ainakin yksi Suomessa kehitetty palvelu, jossa oman katon soveltuvuutta aurinkosähkön tuotantoon ja tuotantopotentiaalia voi arvioida.

Luotettavaa puolueetonta ajantasaista tietoa tarjoavat esimerkiksi Motiva ja Finsolar.net – sivusto. Tietoa on saatavissa myös Lähienergialiiton, Aurinkoteknisen yhdistyksen, HSY:n Ilmastoinfon, ja Energiavalinta.fi:n sivuilta. Useat kaupungit ovat myös teettäneet uusiutuvan energian katselmuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö seuraa aktiivisesti alan kehitystä ja tiedontarvetta. Mikäli katsotaan, että aurinkoatlaksen teettäminen tulee ajankohtaiseksi, valtioneuvoston yhteistä selvitys- ja tutkimustoimintaan varattua rahoitusta voidaan esittää hankkeen toteuttamiseksi.

Hallitus kannustaa Aurinkoatlaksen toteuttamisesta kiinnostuneita tutkimuslaitoksia etsimään rahoitusta käytettävissä olevista rahoituskanavista. Samalla hallitus kannustaa aurinkoenergiainvestoinnista kiinnostuneita yksityisiä henkilöitä, yhteisöjä ja yrityksiä hankkimaan aktiivisesti tietoa aurinkoenergian moninaisista mahdollisuuksista.

Helsingissä 13.3.2017

Elinkeinoministeri Mika Lintilä